

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Structuurvisie & Bestemmings- plan buitengebied Hoogezand- Sappemeer

Toetsingsadvies over de milieueffectrapporten en de aan-
vulling daarop

1 juni 2010 / rapportnummer 1969-107

1. **OORDEEL OVER HET MER BIJ DE STRUCTUURVISIE EN HET MER BIJ HET BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED**

De gemeente Hoogezand-Sappemeer is bezig met het vaststellen van de structuurvisie, de herziening van het bestemmingsplan buitengebied en de herbestemming van het glastuinbouwgebied Sappemeer-Noord. Bij deze drie plannen zijn drie verschillende milieueffectrapportages (MER) opgesteld. De gemeenteraad van Hoogezand-Sappemeer is bevoegd gezag bij deze procedures.¹

Omdat er zowel samenhang bestaat tussen de plannen als overlap in de plangebieden heeft de Commissie voor de m.e.r. (de Commissie) niet alleen gekeken naar de afzonderlijke plannen maar ook naar de samenhang daartussen.

Dit advies gaat in op het MER bij de structuurvisie en op het MER bij het bestemmingsplan buitengebied.²

Tijdens de toetsing heeft de gemeente nadere informatie aangeleverd over:

- de samenhang tussen de structuurvisie en het bestemmingsplan;
- de effecten op natuur, de passende beoordelingen;
- de klimaatbestendigheid van de ontwikkelingen in de structuurvisie.

De Commissie is van mening dat in de MER'en en de aanvullende informatie tezamen de essentiële informatie aanwezig is om het milieubelang voldoende mee te wegen in de besluitvorming over de structuurvisie en het bestemmingsplan.

In de aanvullende notitie is de samenhang tussen bestemmingsplan en structuurvisie concreet, tot op activiteitsniveau, uitgewerkt. Hiermee is inzichtelijk gemaakt welke planelementen wel en welke niet strijdig zijn met elkaar en wat de cumulatieve effecten zijn.

Inzicht is gegeven in de effecten van de waterrecreatie en daarmee samenhangende nieuwe waterverbinding met het Zuidlaardermeer op de natuur. Vanwege de wezenlijke invloed op de natuur zijn randvoorwaarden gegeven waaronder de planvorming van de woningbouw “de Groene Compagnie” doorgang kan vinden. Deze randvoorwaarden betreffen o.a. een gescheiden waterhuishouding met het Zuidlaardermeer (als andere eutrofiering beperkende maatregelen bij nadere studie onvoldoende blijken) en het afsluiten van rietkragen voor recreanten. De Commissie wijst erop dat deze maatregelen mogelijk gevolgen hebben voor het stedenbouwkundig plan.

Uit de passende beoordelingen blijkt dat de plannen een lichte toename in de depositie van vermestende stoffen op omliggende Natura 2000-gebieden “Zuidlaardermeergebied” en “De Drentsche Aa” kunnen geven.

Verder is aannemelijk gemaakt dat de verschillende plannen geen significante gevolgen zullen hebben op de kwalificerende populatie van ganzen in het Vogelrichtlijngebied Leekstermeer.

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

² Het advies over het MER bij tuinbouwlocatie Sappemeer-Noord is terug te vinden op onze website onder projectnummer 2310.

De aanvullende informatie heeft niet ter visie gelegen. Daarom heeft de Commissie geen zienswijzen over de aanvulling in haar advies mee kunnen nemen. De Commissie adviseert deze aanvulling zo spoedig mogelijk openbaar te maken.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Samenhang tussen de plannen

In de structuurvisie en het bestemmingsplan wordt op verschillende wijze invulling gegeven aan de opgaven van de provincie (glastuinbouw) en de regio Groningen-Assen (woningbouw). Het toekomstig beleid (zoals is opgenomen in de structuurvisie) kan niet los gezien worden van (de herziening van) het bestemmingsplan. Keuzes bij het bestemmingsplan ten aanzien van uitbreiden van intensieve veehouderij zijn bijvoorbeeld van invloed op de ontwikkelingsmogelijkheden voor de woningbouw “De Groene Compagnie”. Ook beïnvloedt de keuze van het (her)bestemmen van de glastuinbouwlocatie Sappemeer-Noord de mogelijkheden voor de realisatie van het in de structuurvisie genoemde woon-werkgebied op dezelfde locatie.

MER

In het MER ontbrak bovengenoemde samenhang. Hierdoor was het niet duidelijk welke (milieu)gevolgen het nu (her)bestemmen van activiteiten en functies in het buitengebied kan hebben voor de door de gemeente gewenste toekomstige ontwikkelingen uit de structuurvisie. Voorgenomen activiteiten van het ene plan kunnen door hun effecten (al dan niet in cumulatie) beperkingen opleggen aan de realisatie van voorgenomen activiteiten in het andere plan. De Commissie adviseerde om in een aanvullende notitie deze samenhang tussen de plannen en de mogelijke conflicterende ontwikkelingen inzichtelijk te maken en daarbij ook in te gaan op mogelijke randvoorwaarden en mitigerende maatregelen.

Aanvulling

De samenhang tussen bestemmingsplan en structuurvisie is in de aanvulling inzichtelijk gemaakt. In de aanvullende notitie is op overzichtelijke wijze inzicht gegeven in de beperkingen die de potentiële ontwikkelingen vanuit het bestemmingsplan kunnen geven aan de gewenste toekomstige functies uit de structuurvisies en omgekeerd.

Er blijkt uit dat de bestemming tuinbouwdoeleinden tot op zekere hoogte strijdig is met de beoogde ontwikkelingen (woningbouw, recreatie & sport) uit de structuurvisie.

Tevens blijkt dat de mate waarin de uitbreidingen van de intensieve veehouderijen in het plangebied strijdig zijn met de woningbouwplannen afhankelijk is van de gekozen woningbouwlocaties. De eerste 500 woningen blijken zonder al te veel problemen te kunnen worden ingepast. Voor de overige woningen zullen er mogelijk aanvullende maatregelen moeten worden getroffen welke buiten de planperiode van het nu vast te stellen bestemmingsplan vallen.

2.2 Effecten op natuur

MER

In het MER waren de gevolgen van zowel het bestemmingsplan als de structuurvisie in onvoldoende mate getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van de relevante Natura 2000-gebieden. Daardoor werd onvoldoende expliciet gemaakt welke habitattypen en/of -soorten wel en welke geen significant negatieve gevolgen zouden kunnen ondervinden van de beoogde ontwikkelingen.

De Commissie adviseerde dan ook dit in één aanvulling uit te werken met:

- een navolgbaar beeld van de huidige situatie, waaronder het watersysteem (waterkwaliteit, peilbeheer), de huidige recreatiedruk en het huidige voorkomen van soorten en habitattypen waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd;
- de cumulatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen met daarbij een onderscheid tussen de cumulatieve gevolgen van de structuurvisie en het bestemmingsplan afzonderlijk en met andere plannen en projecten;
- de toetsing van de cumulatieve gevolgen van de plannen aan de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden Zuidlaardermeer, Leekstermeer en Drentsche Aa en inzicht in de gevolgen voor de natuurlijke kenmerken van deze gebieden;
- de mogelijke mitigerende maatregelen en de verwachte effecten na toepassen van deze maatregelen;
- de randvoorwaarden voor vervolgbesluitvorming;
- de consequenties van de conclusies uit de passende beoordelingen voor de inhoud van de structuurvisie en van het bestemmingsplan.

2.2.1 Cumulatieve effecten, mitigerende maatregelen en randvoorwaarden vervolgbesluitvorming

MER

In de MERen was een zeer globaal overzicht van cumulatieve effecten opgenomen. Een uitwerking van deze cumulatieve effecten passend bij het detailniveau van de plannen ontbrak. Ook ontbrak een toetsing van deze cumulatieve effecten aan de instandhoudingsdoelstellingen.

Daarnaast werd niet inzichtelijk of met toepassing van de beschreven mitigerende maatregelen de zekerheid wordt verkregen dat de plannen niet leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken of met welke aanpassing of aanvulling van de plannen, randvoorwaarden voor de vervoluitwerking van de plannen deze zekerheid alsnog kan worden verkregen.

Aanvulling

De Commissie constateert dat op diverse plaatsen in de aanvulling de cumulatieve effecten van de plannen zijn beschreven. Ook is in de aanvulling ingegaan op mitigerende maatregelen of randvoorwaarden voor de besluitvorming.

In de volgende subparagrafen gaat de Commissie meer in detail in op de informatie in het MER en de aanvullende notities.

2.2.2

Verzurende en vermestende stoffen

MER

Nieuwe ontwikkelingen kunnen leiden tot toename van verzurende en vermestende depositie. Het was de Commissie niet duidelijk of in het MER de maximale ontwikkelingsmogelijkheden van het bestemmingsplan beschreven stonden. Het effect van ieder intensief veehouderijbedrijf was weliswaar apart weergegeven maar er werd geen totaaleffect gegeven. Er ontbrak informatie over de totale omvang van emissies van verzurende en vermestende stoffen die mogelijk gemaakt worden met de ontwikkelruimte die de plannen bieden alsmede de effecten in cumulatie met buiten-planse ontwikkelingen. Ook ontbrak inzicht in de mogelijk effecten op de Natura 2000-gebieden.

Aanvulling

In de aanvulling³ zijn voor de worst case situatie de cumulatieve effecten ten aanzien van de toekomstige stikstofdepositie opgenomen.

Zuidlaardermeergebied

Het Natura 2000-gebied "Zuidlaardermeergebied" is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Broedende of pleisterende vogelsoorten kunnen via veranderingen in het leefgebied gevoelig zijn voor depositie van verzurende en vermestende stoffen.⁴ Denkbaar is, dat bij toenemende vermestende depositie een zodanige verandering in gebiedskenmerken optreedt (bijvoorbeeld verruiging van riet of afname waterkwaliteit), dat deze soorten niet meer in staat zijn het gebied te gebruiken zoals bedoeld was bij de aanwijzing (afhankelijk van de soort is dit als broed-, voedsel- en/of rui-/rustgebied).

■ De Commissie wijst erop dat bij de vervolgbesluitvorming aandacht dient te worden besteedt aan deze mogelijke (indirecte) beïnvloeding.

Drentsche Aa

De Commissie signaleert ten aanzien van het Natura 2000-gebied "Drentsche Aa" een mogelijke, weliswaar kleine, toename in vermestende depositie. Het is, ook met een kleine toename, echter niet uit te sluiten dat de omgevingscondities verslechteren.

De aannahme die in de aanvulling wordt gedaan is dat een generiek dalende trend van depositie zoals die de laatste jaren heeft plaatsgevonden ook de komende jaren zal doorzetten. Het daadwerkelijk optreden van deze generieke afname is echter onzeker.⁵

■ De Commissie ziet de gegeven beoordeling als een risico-inschatting voor de plannen. In de nadere uitwerking zal moeten worden gezien hoe met de emissie- en depositieproblematiek wordt omgegaan.

Conclusie

De Commissie onderschrijft de conclusie⁶ in de passende beoordelingen dat de bij realisatie van plannen mogelijk significant negatieve gevolgen zouden kunnen optreden in Natura 2000-gebied "Zuidlaardermeergebied" en "De Drentsche Aa".

---

³ Zie pagina 66 passende beoordeling bestemmingsplan buitengebied en pagina 32 aanvulling.

⁴ Zie pagina 57 passende beoordeling bestemmingsplan buitengebied.

⁵ Zie bijvoorbeeld het Natuur- en milieucompodium waar wordt aangegeven dat de landelijk gemiddelde depositie van verzurende en vermestende stoffen sinds 2003 niet meer afneemt.

⁶ Zie pagina 68 passende beoordeling bestemmingsplan buitengebied en pagina 34 aanvulling.

Uit de aanvulling blijkt dat er na realisatie van de ontwikkelingen uit de plannen sprake kan zijn van een toename van de depositie van vermestende stoffen op de genoemde Natura 2000-gebieden. Hieruit volgt dat in cumulatie met de al te hoge achtergronddepositie, bij elke toevoeging aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet is uit te sluiten.

■ De Commissie adviseert deze conclusie en de informatie uit de passende beoordelingen te betrekken bij de besluitvorming over het bestemmingsplan en de structuurvisie.

2.2.3 Leekstermeer

MER

In het MER bij de structuurvisie stond ten aanzien van de effecten van de realisatie van de woningbouw “De Groene Compagnie” dat er geen gegevens bekend waren over het aandeel Kolganzen uit het Zuidlaardermeergebied dat foerageert in het Leekstermeergebied⁷ en dat daarom significant negatieve gevolgen voor het Leekstermeer als ganzenfoerageergebied niet zijn uit te sluiten.⁸ Door het ontbreken van nadere informatie was deze conclusie niet navolgbaar.

Aanvulling

In de aanvulling is onder andere gebruik gemaakt van gegevens uit het concept-beheerplan Leekstermeergebied.⁹ In afdoende mate wordt ingegaan op de mogelijke gevolgen van het plan. Er is aannemelijk gemaakt dat de verschillende plannen geen significante gevolgen zullen hebben op de kwalificerende populatie van ganzen in het Vogelrichtlijngebied Leekstermeer.

2.2.4 Zuidlaardermeer: recreatie en waterkwaliteit

MER

Recreatie

In het MER voor de structuurvisie ontbrak bij de beschrijving concrete informatie over de bestaande en de toekomstige recreatieactiviteiten op en om het Zuidlaardermeer. Daardoor waren de effecten van de recreatie op het Natura 2000-gebied niet duidelijk.

Waterkwaliteit

Het verwachte negatieve effect door de ontwikkelingen uit de structuurvisie op de waterkwaliteit in het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeer werd in het MER niet nader uitgewerkt. De Commissie constateerde dat kwaliteitsverslechtering indirect kan leiden tot verlies aan biotoopkwaliteit van de kwalificerende soorten (Grote modderkruiper, Roerdomp en Porseleinhoen) voor dit Natura 2000-gebied. Er werd niet ingegaan op hoe zich dit (afzonderlijk en in cumulatie met andere initiatieven, zoals de inrichting van het waterbergingsgebied ten zuiden van het Zuidlaardermeer) verhoudt tot de gestelde verbeterdoelen voor het Zuidlaardermeer.

---

⁷ pagina 53 MER structuurvisie

⁸ pagina 54 MER structuurvisie en pagina 15 passende beoordeling structuurvisie

⁹ pagina 35 en verder aanvulling plan-MER en passende beoordeling

Aanvulling

De aanvullende notitie geeft aan dat de woningbouwplannen kunnen leiden tot een verslechtering van de waterkwaliteit van het Zuidlaardermeer. Ook kan sprake zijn van een toename van stikstof en fosfaat als gevolg van uitspoeling van voormalige landbouwgronden en gebruik als stedelijk gebied.

Daarnaast kan de recreatievaart zorgen voor vertroebeling door opwoeling van de bodem.

De conclusie in de aanvulling (pagina 38) is dat hierdoor significant negatieve gevolgen niet worden uitgesloten tenzij er door middel van mitigerende maatregelen deze verslechtering in de waterkwaliteit kan worden voorkomen.

Er zijn een aantal maatregelen en randvoorwaarden gegeven, waarmee significant negatieve gevolgen zijn te voorkomen of te mitigeren, zoals een gescheiden waterhuishouding met het Zuidlaardermeer en het vaarluw maken van de rietkragen.

De Commissie constateert, dat het mogelijk niet aanwezig zijn van een open vaarverbinding tussen De Groene Compagnie en het Zuidlaardermeer van invloed kan zijn op het stedenbouwkundig plan.

■ De Commissie adviseert om zowel de effecten alsmede de genoemde maatregelen en randvoorwaarden nader te concretiseren bij de uitwerking van de plannen.

3. AANBEVELING VOOR HET VERVOLG

De opmerkingen in het verdere advies hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie hoopt met onderstaande aanbeveling een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Klimaat

MER

Uit het MER bij de structuurvisie werd niet duidelijk of het voorgestelde landgebruik in de structuurvisie¹⁰ robuust is ten aanzien van klimaatverandering. De Commissie adviseerde te bekijken of klimaatadaptatie relevant is voor de besluitvorming. Dit kan aan de hand van de aard/kwetsbaarheid van het gebied voor klimaatverandering en een inschatting van de risico's. Indien aan de orde, kunnen mogelijke adaptatieopties (no-regretmaatregelen en adaptatieopties 'achter de hand' voor het worst-case scenario) beschreven worden ter vergroting van weerstand, veerkracht en aanpassingsvermogen.¹¹

Daarnaast constateerde de Commissie dat er nog kansen zijn ten aanzien van de wijze waarop de beoogde woningbouw past in de ambities uit het Energieakkoord Noord Nederland en het Provinciale Omgevingsplan 3.¹²

¹⁰ In het MER voor het bestemmingsplan wordt overigens wel aandacht besteed aan klimaatadaptatie.

¹¹ Voor meer informatie zie bijvoorbeeld <http://www.maakruimtevoorklimaat.nl> of <http://www.klimaatonderzoeknederland.nl>

¹² Het Energieakkoord zet in op een productie in 2011 van 40 tot 50 petajoule duurzame energie en op een vermindering van CO₂ uitstoot met een omvang van 4,5 megaton CO₂. Met het POP wil de provincie zich positioneren als voorloper op energiegebied en een bijdrage leveren aan nationale energie- en klimaatdoelen. Het gaat om doelen voor toepassing van hernieuwbare energie en biotransportbrandstoffen, energiebesparing en vermindering van de CO₂-uitstoot. Het doel is binnen vijftig jaar een duurzame energievoorziening.

De Commissie adviseert om bij de verdere concretisering en uitwerking van de plannen inzicht te geven in:

- de effecten op klimaat van de beoogde ontwikkeling;
- de resultaten van mogelijke maatregelen hebben en;
- de wijze waarop de resterende uitstoot te mitigeren is.

Aanvulling

De gemeente heeft ervoor gekozen in de aanvulling tevens aandacht te besteden aan klimaatverandering. In de aanvulling is in afdoende mate inzicht gegeven in de robuustheid van de planvorming voor overstromingsgevoeligheid.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing plan-MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van Hoogezand-Sappemeer

Bevoegd gezag voor de wijziging van het bestemmingsplan en de structuurvisie: Raad van de gemeente Hoogezand-Sappemeer

Besluit: wijzigen van het bestemmingsplan buitengebied Hoogezand-Sappemeer en vaststellen van de structuurvisie van de gemeente

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C11.1, D11.1
plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Bijzonderheden:

De gemeente Hoogezand-Sappemeer is bezig met het vaststellen van de structuurvisie, de herziening van het bestemmingsplan buitengebied en de herbestemming van het glastuinbouwgebied Sappemeer-Noord. Bij deze drie plannen zijn drie verschillende milieueffectrapportages (MER) opgesteld. De gemeenteraad van Hoogezand-Sappemeer is bevoegd gezag bij deze procedures. Omdat er zowel samenhang bestaat tussen de plannen als overlap in de plangebieden heeft de Commissie voor de m.e.r. (de Commissie) niet alleen gekeken naar de afzonderlijke plannen maar ook naar de samenhang daartussen.

Dit advies gaat in op zowel het MER bij de structuurvisie (adviesaanvraag nummer 1969) en op het MER bij het bestemmingsplan buitengebied (adviesaanvraag nummer 2293) alsmede de aanvulling daarop. Het advies over het MER bij tuinbouwlocatie Sappemeer-Noord heeft adviesaanvraag nummer 2310.

Structuurvisie

Activiteit: o.a. opnemen van de woningbouwopgave van 5.100 nieuwe woningen en 2.500 te vervangen woningen.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij de toetsing van het MER bij de structuurvisie is als volgt:

mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

dr. F.H. Everts

dr. ir. F.D. van der Hoeven

ir. C.T. Smit (secretaris)

ir. J. Termorshuizen

Procedurele gegevens:

advies aanvraag: 22 augustus 2007

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 20 december 2007

kennisgeving MER in de Regiokrant van 9 december 2009

ter inzage legging MER: 9 december 2009 t/m 2 februari 2010

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 7 december 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 1 juni 2010

Bestemmingsplan buitengebied

Activiteit: herziening van het bestemmingsplan met daarin o.a. de ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderij.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij de toetsing van het MER bij het bestemmingsplan buitengebied is als volgt:

ir. J.J. Bakker
drs. L. Oprel
ing. H. Ellen
mr. F.W.R. Evers (voorzitter)
ir. C.T. Smit (secretaris)

Procedurele gegevens:

advies aanvraag: 22 augustus 2007
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 20 december 2007

kennisgeving MER in de Staatscourant van 26 november 2009:
ter inzage legging MER: 26 november 2009 t/m 6 januari 2010
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 2 december 2009
toetsingsadvies uitgebracht: 1 juni 2010

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer en de documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2:

Lijst van zienswijzen en adviezen structuurvisie

No. 10.00987	Advocatenkantoor De Haan Tuinman Sleijfer namens BV Nieboer Recycling en Handelsmaatschappij BV te Hoogezand
No. 10.01454	Milieufederatie Groningen
No. 10.01459	D. Bijmolt en L. Rensema, Tripscompagnienaam,
No. 10.01469	G. Huisman, Hoogezand
No. 10.01584	S. Klaassen en R. Eggink, Hoogezand
No. 10.01579	EPS Uitlaten BV, Hoogezand
No. 10.01575	Vereniging Plaatselijke Belangen Kiel-Windeweer en Nieuwe Compagnie
No. 10.01663	D.E. Edzes, Sappemeer
No. 10.01673	Vereniging Dorpsbelangen Borgercompagnie

Lijst van zienswijzen en adviezen bestemmingsplan

1. Aldershoff T. Westerbroek
2. Berg G.J. M.J. en G.A. Kolham
3. Bosman H.E., Kiel-Windeweer
4. Bruggen A. van, Kiel-Windeweer
5. Buining F. Kropswolde
6. Buining J., Foxhol
7. College van Kerkrentmeesters Hervormde Gemeente, Hoogezand
8. Dorpsvereniging Westerbroek, Westerbroek
9. Dunnik H.S. en J. Sappemeer
10. Eggink R. en Klaassens S. Hoogezand
11. Ensing G. Peize
12. Evers familie, Sappemeer
13. Flinkert maatschap, Westerbroek
14. Gerritsma-Ecury familie, Sappemeer
15. Ginneken A. en H. van, Kiel-Windeweer
16. Gouw familie de, Kiel-Windeweer
17. Hackenberg O.J. Kiel-Windeweer
18. Hanekamp H. , Kropswolde
19. Hoorn A.E. van, Sappemeer
20. Jonge F.H. de, Kiel-Windeweer
21. Jonkman A. en Zaazouz F. Scharmer
22. Kamphuis C., Kiel-Windeweer
23. Kamphuis H.J. Kiel-Windeweer
24. Kamphuis J.A., Kiel-Windeweer
25. Lambers R., Kiel-Windeweer
26. LTO Noord, Drachten
27. Meij C.A.M. van der, Kiel-Windeweer
28. Meijer G. familie, Kropswolde
29. Meijer H. Kiel-Windeweer
30. Meijer H.J./St. Platform Berend Botje, Kiel-Windeweer
31. Melinga J. Kropswolde
32. Metgezel Beheer B.V. Terschuur
33. Milieufederatie Groningen, Groningen
34. NAM B.V. Assen
35. Nevels F. en A. Borgercompagnie
36. Niemijer K., Kiel-Windeweer
37. Ottens A. en G.J.M. Hoogezand
38. Ottens H.W. en A. Hoogezand
39. Pikkert L.M., Sappemeer
40. Pollard G.J. Hoogezand
41. Provincie Groningen, Groningen
42. Reinders P. Westerbroek

43. Ridderbos H., Westerbroek
44. Rouwkema A.J. Hoogezand
45. Schrage B.G. Zuidlaarderveen
46. Schrage D.H. Kiel-Windeweer
47. Schreurs-Molenaar familie, Sappemeer
48. Simonsz G. en J., Sappemeer
49. Sloots R., Eenrum
50. Smit-Schraper familie, Sappemeer
51. Stichting Groninger Landschap, Haren
52. Swaving K. Westerbroek
53. Tillema J.R. en Smit A. Kiel-Windeweer
54. Timmer L.J. Sappemeer
55. Topper K.G. en E. Kropswolde
56. Tuntelder W.J. Kropswolde
57. Ubels H., Hoogezand
58. Venema B.T. , Hoogezand
59. Vereniging Dorpsbelangen Borgercompagnie, Veendam
60. Vries A. de, Zuidbroek
61. VROM-Inspectie, Groningen
62. Wagenaar R. en Dalsheim S. Kropswolde
63. Willems P.M. Westerbroek
64. Woude van der J.B. Haren
65. Ziel P. Kiel-Windeweer

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Structuurvisie & Bstemmingsplan buitengebied Hoogezand-Sappemeer

De gemeente Hoogezand-Sappemeer is bezig met het vaststellen van de structuurvisie en de herziening van het bestemmingsplan buitengebied. Bij deze plannen zijn verschillende milieueffectrapporten opgesteld. De gemeenteraad van Hoogezand-Sappemeer is bevoegd gezag bij deze procedures. Omdat er zowel samenhang bestaat tussen de plannen als overlap in de plan-gebieden heeft de Commissie voor de m.e.r. niet alleen gekeken naar de afzonderlijke plannen maar ook naar de samenhang daartussen. Dit advies gaat in op het MER bij de structuurvisie en op het MER bij het bestemmingsplan buitengebied.

ISBN: 978-90-421-2932-0

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

